

Omgaan met rouw en verlies

“ Onlangs verloor ik mijn nicht van 38 jaar. Haar zesjarige dochter had maandenlang gehoopt dat haar moeder beter zou worden. Telkens als mama naar het ziekenhuis ging, kwam ze weer thuis. Maar deze laatste keer niet. Ze kreeg geen kans om afscheid te nemen.

Op de begraafplaats zag ik haar praten met een ander kleutertje. ‘Wat is er gebeurd?’, vroeg het kind. ‘Mijn moeder was ziek.’ ‘En nu dan?’ ‘Ja, ze is dood. En daarna weet ik het niet...’ En toen huppelde ze verder. Haar juffen stonden op gepaste afstand, hielden haar hand vast en waren er voor haar. Naast mijn eigen verdriet om het verlies van mijn jonge nicht, voelde ik een diep medeleven voor dit meisje. Wat ging er in haar hoofd om? Wat beseftte ze wel of niet? Nu kreeg ze alle aandacht, maar wat gebeurt er straks, als ze weer naar huis gaat en die aandacht afneemt?

De juffen kwamen naar mij toe en vertelden dat ze er alles aan zouden doen om haar in dit proces te begeleiden en haar in de groep de nodige aandacht te geven. Ze gingen samen met haar nog een bloemetje leggen bij haar moeder en hadden een kort gesprekje. Daarna namen ze afscheid, maar niet zonder een belofte: ze zouden haar blijven steunen. Ik waardeerde dit enorm. Het zette me aan het denken: hoe gaan wij hier eigenlijk mee om binnen onze organisatie?

In dit geval kwamen de leraren helemaal vanuit Helmond naar Enschede voor de begrafenis. Een gebaar van onschatbare waarde. Zijn wij wat dat betreft in de kinderopvang te bescheiden? Moeten we een actievere rol spelen als bekend en vertrouwd gezicht voor het kind?

Het verlies van een ouder heeft een enorme impact op een kind, ongeacht de leeftijd. De kinderopvang kan hierin een belangrijke rol spelen. De pedagogisch professional is vaak een veilige haven, een stabiele factor in het leven van een kind. Juist in tijden van rouw is het belangrijk dat het kind zich gehoord en begrepen voelt.

Hoe kunnen we kinderen ondersteunen in hun rouwproces? Om te beginnen door aanwezigheid en herken-

ning. Net zoals de leraren bij de begrafenis waren, kan ook de pedagogisch medewerker een rol spelen bij het afscheid. Dit biedt troost en continuïteit voor het kind. Daarnaast kun je een veilige omgeving bieden. In de opvang kan ruimte worden gecreëerd voor het kind om te praten, tekenen, of spelenderwijs zijn gevoelens te uiten.

Rouwverwerking is een onderwerp dat aan cao-tafels besproken wordt, maar het gaat verder dan protocollen en regels. Ik wil pleiten voor een grotere en bewustere rol van pedagogisch professionals bij verlies van een ouder. De aanwezigheid van een bekend gezicht kan troost en houvast bieden. Laten we dit niet onderschatten.

Uit het diepste van mijn hart hoop ik dat geen enkel kind dit hoeft mee te maken. Maar de realiteit is dat het gebeurt. En als het gebeurt, moeten wij er zijn. Niet als buitenstaanders, maar als steun, als veilige haven, als iemand die het kind helpt begrijpen wat er is gebeurd en hoe het verder kan. Laten we samen zorgen dat kinderen niet alleen zijn in hun rouw.

